

KLINICZNE ZNACZENIE MONITOROWANIA NIEPOŻĄDANYCH INTERAKCJI LEKÓW Z ŻYWNOSCIĄ

KRYSTYNA ORZECZOWSKA-JUZWENKO, ANNA WIELA-HOJEŃSKA

Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej, Wrocław

Do jednych z istotnych powikłań współczesnej farmakoterapii należą niepożądane interakcje leków z żywnością. Obserwowane są one zwłaszcza w fazie farmakokinetycznej, dotyczą wpływu pokarmu na losy leków w organizmie. Produkty i potrawy zawierające dużo błonnika, np. płatki owsiane, chleb razowy, otręby, mogą prowadzić do niebezpiecznego w następstwach zmniejszenia wchłaniania leków. Błonnik powoduje adsorpcję preparatów digoksyny oraz trójpierścieniowych leków przeciwdepresyjnych. W przypadku pierwszej grupy interakcja ta może powodować osłabienie ich działania i zaostrenie niewydolności krążenia, w przypadku drugiej grupy – stworzyć potencjalne niebezpieczeństwo samobójstwa chorego na depresję pacjenta, u którego z powodu braku odpowiedniego stężenia leku we krwi nie występuje działanie przeciwdepresyjne. Powszechnie znanym przykładem wpływu diety na działanie leków jest możliwość wystąpienia przełomu nadciśnieniowego po stosowaniu inhibitorów monoaminooksydazy u osób spożywających pokarmy zawierające tyraminę, takie jak: dojrzałe sery, wina chianti, marynowane śledzie. Zahamowanie dezaminacji tyraminy może spowodować na skutek jej kumulacji wystąpienie niepożądanych objawów. Szczególnie groźne mogą być kliniczne następstwa przyjmowania niektórych leków wraz z sokiem grejpfrutowym. Stężenie m.in. takich leków jak nitrendypina, felodypina, nimodypina, werapamil we krwi po wypiciu soku istotnie wzrasta, co manifestuje się osłabieniem ich skuteczności i nadmiernym spadkiem ciśnienia tętniczego krwi. Przyczyną jest zahamowanie aktywności izoenzymu CYP3A4, odpowiedzialnego za metabolizm pierwszego przejścia w ścianie jelita wymienionych leków, przez związki występujące w soku, zwłaszcza przez naringeninę i dihydroksybergamotynę.

Z praktycznego punktu widzenia bardzo ważne jest monitorowanie niepożądanych interakcji substancji leczniczych z żywnością. Prowadzi ono bowiem do poznania zagrożeń związanych ze stosowaniem danego leku z pokarmem, określenia czynników ryzyka, przeciwwskazań i zalecanych środków ostrożności.